

2 Bruggen en andere volledige overkluizingen

2.1 Inleiding

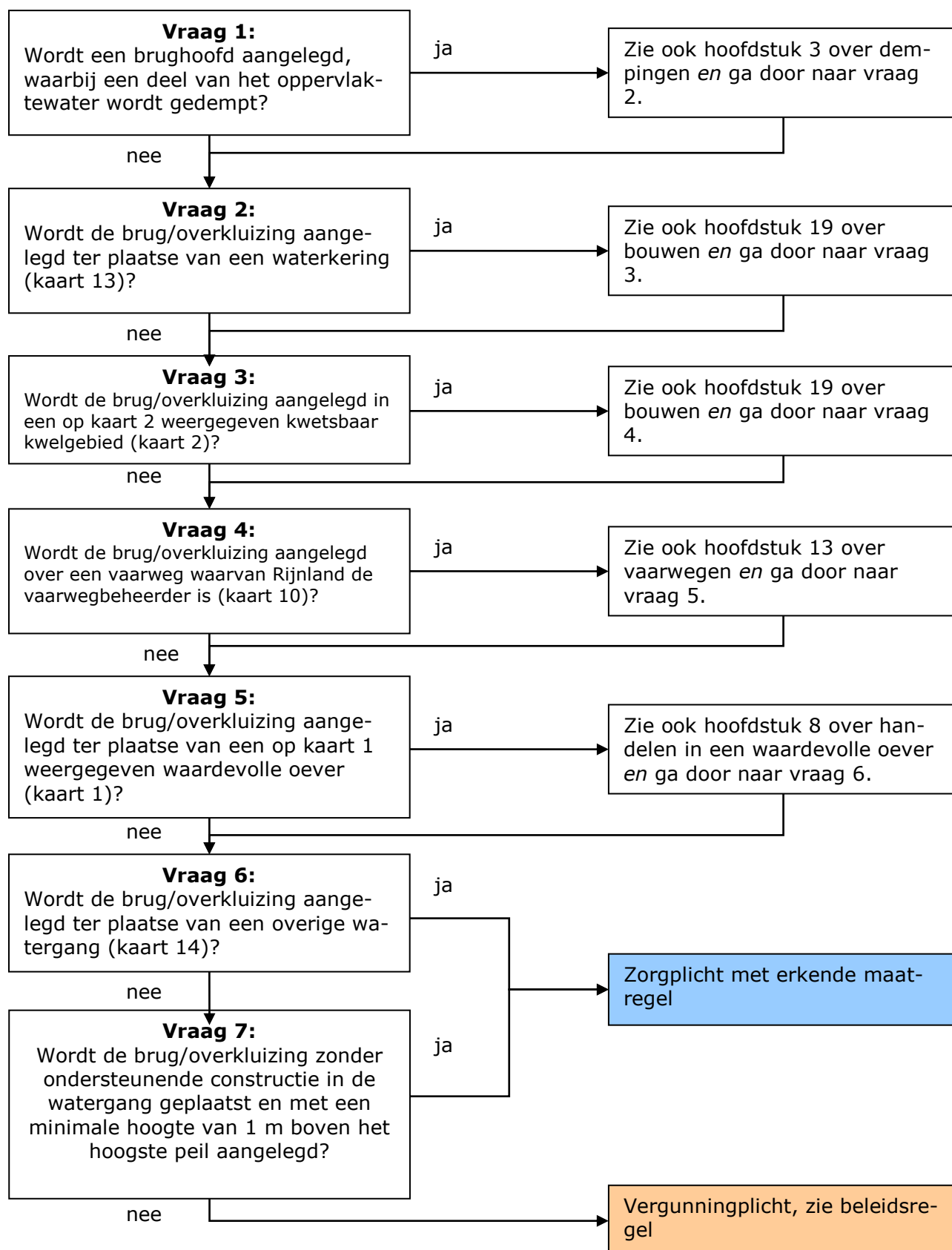
Een brug is een verbinding tussen twee percelen, die door een watergang van elkaar worden gescheiden. Een brug vormt een volledige overkluizing van een watergang. Iedere brug kan het functioneren van het watersysteem beïnvloeden. Of en in welke mate een brug invloed heeft op het watersysteem, is afhankelijk van het type brug en de functie van de watergang waarover deze brug wordt aangelegd. Bruggen zijn er in allerlei vormen en maten. Enkele voorbeelden zijn: een loopplank, een voetgangersbrug in een wandelgebied en een spoorbrug.

Andere voorbeelden van volledige overkluizingen zijn: een bouwkeet over de watergang, draglineschotten over de watergang voor de toegang van graafmachines en ander materieel of een fietsenstalling.

Drijvende objecten, zoals pontons, zijn geen overkluizingen. Deze drijvende objecten vallen onder hoofdstuk 7.

Daar waar in de beslisboom van paragraaf 2.2 over brug wordt gesproken, dient ook 'andere volledige overkluizingen' te worden gelezen.

2.2 Algemene motivering

Toelichting vraag 1

Brughoofden kunnen een demping van oppervlaktewater tot gevolg hebben, omdat deze soms gedeeltelijk in de watergang worden aangebracht. Indien dat het geval is, moet naast dit hoofdstuk over bruggen ook hoofdstuk 3 over dempingen worden geraadpleegd.

Toelichting vraag 2

Bruggen kunnen worden aangelegd ter plaatse van een waterkering. Wanneer dit het geval is, kan deze brug invloed hebben op deze waterkering. Daarom moet naast dit hoofdstuk over bruggen ook hoofdstuk 19 over bouwen worden geraadpleegd.

Toelichting vraag 3

Bruggen kunnen worden aangelegd in een gebied dat gevoelig is voor kwel. Wanneer dit het geval is, moet daarom naast dit hoofdstuk over bruggen ook hoofdstuk 19 over bouwen (waaronder bouwen in kwetsbare kwelgebieden) worden geraadpleegd.

Toelichting vraag 4

Bruggen kunnen de doorvaart belemmeren. Wanneer de brug wordt aangelegd over een watergang die een vaarwegfunctie heeft, moet daarom naast dit hoofdstuk over bruggen ook hoofdstuk 13 over vaarwegen worden geraadpleegd.

Toelichting vraag 5

Een brug kan worden aangelegd ter plaatse van een waardevolle oever. Wanneer dit het geval is, moet daarom naast dit hoofdstuk over bruggen ook hoofdstuk 8 over handelen in een waardevolle oever worden geraadpleegd.

Toelichting vraag 6

De oppervlaktewateren in Rijnland zijn onderverdeeld in twee typen: hoofdwatertgangen en overige watergangen. In de legger is per locatie het type watergang aangegeven. De hoofdwatertgangen hebben een belangrijke functie in de aan- en afvoer van water. In deze hoofdwatertgangen kan daarom niet zonder meer worden volstaan met een zorgplicht. Omdat de overige watergangen een minder belangrijke functie hebben, kan worden volstaan met een zorgplicht.

Toelichting vraag 7

Wanneer de brug wordt voorzien van ondersteunende constructies (niet zijnde een brughoofd) in de hoofdwatertgang, kan dit de doorstroming negatief beïnvloeden. Via een maatwerkbeoordeling moet worden beoordeeld of de voorgenomen constructies al dan niet toelaatbaar zijn. Dit betekent dat, wanneer een ondersteunende constructie in de watergang wordt geplaatst, er sprake is van een vergunningplicht.

Als brughoofden worden verwijderd en opnieuw worden geplaatst, wordt dit gezien als de aanleg van een nieuwe brug, waarvoor een vergunningaanvraag moet worden ingediend en waarvoor de nu geldende (verval)eisen zullen gelden.

De aanwezigheid van een brug kan de mogelijkheden tot onderhoud van een hoofdwatertgang beperken. Wanneer de afstand tussen de waterspiegel bij het hoogste peil (meestal zomerpeil) en de onderkant van de brug over de gehele breedte van de watergang minimaal 1,00 meter bedraagt, is varend onderhoud mogelijk. In deze gevallen kan daarom worden volstaan met een zorgplicht. Wanneer een brug lager is, moet via een maatwerkbeoordeling worden beoordeeld of de betreffende watergang nog kan worden onderhouden.

De hoogte wordt gemeten tussen de onderkant van de brug en de waterspiegel bij het hoogste peil (meestal zomerpeil). Per locatie kan een ander peil worden gehanteerd. Het hoogste peil op de betreffende locatie is te raadplegen via het geldende peilbesluit. De geldende peilbesluiten zijn te vinden op www.rijnland.net.

2.3 Erkende maatregel

Deze erkende maatregel is van toepassing op het aanbrengen en hebben van een brug of andere volledige overkluizing:

- a. in een overige watergang, en
- b. in een hoofdwatgang zonder constructies in de watergang en bij het hoogste peil minimaal op 1 meter boven de waterspiegel over de gehele breedte van de watergang.

Waarom regels?

Een brug of andere volledige overkluizing kan een nadelige invloed hebben op het functioneren van het watersysteem. Zo kan de aanwezigheid van een brug de doorstroming in de watergang verminderen, opstuwung veroorzaken, het onderhoud van de watergang belemmeren en kan zich drijf vuil en kroos ophopen. De zorgplicht houdt in dat het belangrijk is te voorkomen dat deze nadelige effecten optreden als gevolg van een aangelegde brug.

Wanneer goed?

Deze erkende maatregel is een nadere uitwerking van de zorgplicht, zoals die is omschreven in artikel 3.1 van de keur. Dit betekent dat deze erkende maatregel geen verplichtingen bevat. Toch heeft het volgen van dit document een belangrijk voordeel. Wanneer de handeling namelijk wordt uitgevoerd zoals beschreven in dit document, wordt in ieder geval voldoende zorgvuldig gehandeld. Aan de in de keur opgenomen zorgplicht wordt dus per definitie voldaan wanneer deze erkende maatregel wordt gevolgd.

Brug of andere volledige overkluizing overige watergang

Een brug of andere volledige overkluizing ter plaatse van een overige watergang voldoet in ieder geval aan de zorgplicht, wanneer:

- a. de minimale afstand tussen het hoogste peil en de onderzijde van de constructie 0,20 meter bedraagt, en
- b. de minimale afstand tot een naastgelegen dam, brug of stuw 5 meter bedraagt, en
- c. ten behoeve van de constructie geen ondersteunende constructies in de watergang worden aangebracht, en
- d. deze maximaal 10 meter breed is, en
- e. het talud onder de constructie wordt afgewerkt met erosiebestendig materiaal.

Brug of andere volledige overkluizing hoofdwatgang

Een brug of andere volledige overkluizing ter plaatse van een hoofdwatgang voldoet in ieder geval aan de zorgplicht, wanneer:

- a. de minimale afstand tussen het hoogste peil en de onderzijde van de constructie over de gehele breedte van de watergang minimaal 1 meter bedraagt, en
- b. de minimale afstand tot een naastgelegen dam, brug of stuw 5 meter bedraagt, en
- c. deze maximaal 15 meter breed is, en
- d. het talud onder de constructie wordt afgewerkt met erosiebestendig materiaal.

Wij wijzen erop dat soms ook andere regels gelden voor de handeling(en) die u wenst te verrichten. Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om te zorgen voor alle noodzakelijke toestemmingen. Het kan bijv. nodig zijn om voor een brug een omgevingsvergunning van de gemeente te hebben.

2.4 Beleidsregel

Artikel 1: Reikwijdte van deze beleidsregel

Deze beleidsregel is van toepassing op het aanleggen van een brug of andere volledige overkluizing over een hoofdwatgang, wanneer:

- a. een ondersteunende constructie in de watgang wordt geplaatst, of
- b. de afstand tussen de waterspiegel bij het hoogste peil en de onderzijde van de brug of overkluizing minder dan 1 meter bedraagt.

Artikel 2: Toetsing constructie

Een constructie in de watgang is toegestaan, wanneer:

- a. het door de constructie veroorzaakte verval geen belemmering vormt voor het functioneren van het watersysteem, en
- b. het aantal en de omvang van de constructie(s) tot het minimum worden beperkt, en
- c. het onderhoud van de watgang niet wordt belemmerd.

Artikel 3: Toetsing hoogte

Een brug waarbij de afstand tussen de waterspiegel bij het hoogste peil en de onderzijde van de brug minder is dan 1 meter is toegestaan, wanneer:

- a. een hoogte van 1 meter niet realistisch of technisch moeilijk realiseerbaar is, en
- b. het onderhoud van de watgang niet wordt belemmerd.

Artikel 4: Eisen in de vergunning

In de vergunning worden in ieder geval eisen gesteld met betrekking tot:

- a. het aantal in de watgang te plaatsen constructies, en
- b. de vorm en afmeting van deze constructies, en
- c. de ligging van deze constructies, en
- d. de hoogte van de brug, en
- e. eventueel noodzakelijke bodem- en oeverbescherming.

Toelichting artikel 1: Reikwijdte van deze beleidsregel

Deze beleidsregel is van toepassing op het aanbrengen en hebben van een brug in een hoofdwatgang, waarbij een constructie in de watgang wordt geplaatst of wanneer de brug lager is dan 1 meter ten opzichte van het hoogste peil (meestal zomerpeil). Deze handeling is op grond van artikel 3.3, lid 1, sub a van de keur zonder vergunning verboden. In deze beleidsregel is aangegeven hoe Rijnland de aanvraag om een vergunning zal toetsen en welke eisen in de vergunning worden opgenomen.

Toelichting artikel 2: Toetsing constructie

Een constructie in de hoofdwatgang belemmert de doorstroming, hierdoor ontstaat opstuwning. Het hoogteverschil dat hierbij ontstaat wordt verval genoemd. Alhoewel constructies in de regel slechts een beperkt verval veroorzaken, kan het cumulatieve effect van meerdere constructies aanzienlijk zijn. Rijnland geeft daarom de voorkeur aan bruggen zonder constructies in de hoofdwatgang. Afhankelijk van de lokale omstandigheden kunnen constructies in de hoofdwatgang echter wel worden toegestaan.

Het door deze constructie veroorzaakte verval mag geen belemmering vormen voor het functioneren van het watersysteem. Concreet betekent dit dat het verval niet te groot mag zijn. Het toelaatbare verval is afhankelijk van de lokale omstandigheden. Zo kan een klein verval in hoofdwatgangen die onderdeel zijn van het boezemsysteem, door de grote lengte van dit systeem grote gevolgen hebben. In dit geval is slechts een heel gering verval acceptabel. In hoofdwatgangen die onderdeel zijn van een poldersysteem,

hangt het toelaatbare verval af van vele factoren, zoals de omvang van het peilgebied waarin de brug zich bevindt en het aantal al aanwezige (en te verwachten) kunstwerken. Per situatie beoordeelt Rijnland aan de hand van vastgestelde rekenmodellen of het verval voor de aangevraagde situatie acceptabel is.

Om het verval zo klein mogelijk te houden, moet het aantal en de omvang van de constructie(s) in de hoofdwatgang tot een minimum worden beperkt.

Daarnaast mag de constructie het (varend) onderhoud aan de watgang niet hinderen.

Toelichting artikel 3: Toetsing hoogte

Rijnland is verantwoordelijk voor het onderhoud van (nagenoeg alle) hoofdwatgangen. Om dit onderhoud nu en in de toekomst efficiënt en effectief uit te voeren, is het van belang om de mogelijkheid open te houden om dit onderhoud vanaf het water uit te voeren. Voor dit onderhoud vanaf het water is het belangrijk dat de hoofdwatgang zonder obstructies bevaarbaar is. Wanneer de afstand tussen de waterspiegel bij het hoogste peil (meestal zomerpeil) en de onderkant van de brug minimaal 1 meter bedraagt, is de doorvaart gegarandeerd. Rijnland heeft daarom de voorkeur voor een minimale hoogte van 1 meter. In een aantal situaties, zoals bij hoofdwatgangen met een geringe drooglegging, is een minimale hoogte van 1 meter niet altijd realistisch en/of technisch moeilijk realiseerbaar. In die gevallen kan, indien dit het onderhoud van de watgang niet hindert, een lagere brug worden toegestaan.

Toelichting artikel 4: Eisen in de vergunning

In de vergunning neemt Rijnland de eisen op die nodig zijn om het functioneren van het watersysteem te borgen.

Constructies (a, b en c)

De eisen over het aantal in de watgang te plaatsen constructies, de vorm en afmeting van deze constructies en de ligging van deze constructies zorgen dat het verval in de praktijk niet groter is dan de getoetste situatie.

Hoogte (d)

De eis over de hoogte van de brug moet – indien noodzakelijk – de doorvaartmogelijkheid in verband met onderhoud van de hoofdwatgang borgen.

Bodem- en oeverbescherming (e)

In de regel geldt dat verval en stroomsnelheid aan elkaar zijn gerelateerd: als het verval toelaatbaar is, is de maximale stroomsnelheid in principe niet groter dan 0,20 meter per seconde. Echter, als de omstandigheden een groter verval toelaten, kan Rijnland extra bodem- en oeverbeschermende maatregelen voorschrijven. Deze maatregelen voorkomen uitschuring van het onderwaterprofiel en -talud.